מחוון למורה

# מחוון: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם": התרומה, הארון, השולחן והמנורה

1. תרומה היא נתינה מרצון, לא חובה קבועה. רש"י: "לְשׁוֹן נְדָבָה וְהוּא לְשׁוֹן רָצוֹן טוֹב".
2. "וְעָשׂוּ לִי, מִקְדָּשׁ; וְשָׁכַנְתִּי, בְּתוֹכָם": המילה "בתוכם" (ולא "בתוכו"): השכינה בתוך העם, והמבנה הוא אמצעי.
3. ארון: עצי שטים מצופים זהב, כפורת זהב וכרובים; בו "העדת" (הלוחות), ומעל הכפורת ה׳ מדבר עם משה. שולחן: עצי שטים מצופים זהב; עליו "לֶחֶם פָּנִים, לְפָנַי תָּמִיד". מנורה: מקשה של זהב טהור; שבעה נרות להאיר.
4. הכבוד ששכן על הר סיני ממשיך לשכון במשכן, באופן נסתר; המשכן הוא המשך קבוע של מעמד הר סיני והולך עם העם (ובסוף הספר: "וכבוד ה׳ מלא את המשכן").
5. "שֶׁיִּהְיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִשְׁתַּתְּפִין בַּעֲשִׂיַּת הָאָרוֹן", "וְשֶׁיִּזְּכוּ כֻּלָּם לַתּוֹרָה": הארון שבו התורה שייך לכל העם.
6. "פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה", "וּפְנֵיהֶם, אִישׁ אֶל־אָחִיו", ופונים אל הכפורת. אפשר ללמוד על יחסים של פנים אל פנים, ועל כך שהקשר בין אנשים קשור לקשר עם ה׳ (תשובות פתוחות).
7. א. רמב"ן: המשכן ממשיך את גילוי השכינה בהר סיני, כבוד ה׳ שוכן במשכן (ה׳ "בא" אל העם). ספורנו: ה׳ שוכן ביניהם כדי לקבל את תפילתם ועבודתם (העם פונה אל ה׳). ההבדל: כיוון הקשר, מלמעלה למטה מול מלמטה למעלה. ב. לרמב"ן: "וְנוֹעַדְתִּי לְךָ, שָׁם, וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת" (הדיבור ממשיך כמו בסיני); לספורנו: "לֶחֶם פָּנִים, לְפָנַי תָּמִיד" או "אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ" (עבודה ונתינה של העם). ניקוד מוצע: א 10 (כל פרשן 4, ההבדל 2); ב 10 (5 לכל פסוק והסבר).

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו, רשב"ם ואור החיים מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה׳ מובא בכתיב ה׳. ממלכתי: פרקי ציווי המשכן בספר שמות (כה-לא) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, ספורנו ומדרש); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.